

Συνέντευξη του Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα στην εκπομπή «Aktualnaja kamera» (Ο φακός της επικαιρότητας) της Εσθονικής τηλεοπτικής και ραδιοφωνικής εταιρίας «Novosti ERR»

– Αυτή είναι η τρίτη μέρα της διαμονής σας στην Εσθονία. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας;

– Είναι καλές και θετικές. Την πρώτη φορά που επισκέφθηκα την Εσθονία ήταν σε ηλικία επτά ετών. Έκτοτε έχει περάσει πολύς χρόνος. Δε θα έλεγα ότι θυμάμαι την Εσθονία εκείνης της εποχής, αλλά όταν σήμερα έρχεται κανείς στην Εσθονία αμέσως αντιλαμβάνεται ότι πρόκειται για ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος, δηλαδή, αρκετά ψηλό είναι το βιοτικό επίπεδο ενώ πολλές υποδομές ανταποκρίνονται στα σύγχρονα ευρωπαϊκά πρότυπα. Είχα επαφές τόσο με Εσθονούς όσο και με Ρώσους, και αυτό το οποίο παρατήρησα, είναι ένα καλό κλίμα στις σχέσεις ανάμεσα στους δυο λαούς. Στην Εσθονία μένουν πάρα πολλοί Ρώσοι, π.χ. στην πόλη όπως είναι η Νάρβα, το 95% του πληθυσμού είναι οι ρωσόφωνοι, όμως και αυτή είναι μια πραγματική Εσθονική πόλη. Σημαντικό είναι ώστε στα πλαίσια ενός κράτους να συνυπάρχουν ενωμένοι και φιλικά εκπρόσωποι των διαφορετικών λαών.

– Λόγω των υπηρεσιακών καθηκόντων πραγματοποιείτε πολλά ταξίδια σε διάφορες χώρες. Ξεχωρίζει η Εσθονία ανάμεσα στις χώρες αυτές;

– Η Εσθονία είναι μια χώρα, την οποία κάπως δύσκολο να την αντιμετωπίζει κανείς ως χώρα του εξωτερικού. Διότι έχουμε πάρα πολλά κοινά στην ιστορία μας, και δεν αισθάνομαι ξένος εδώ με την πλήρη σημασία της λέξεως. Θα επιθυμούσα πάρα πολύ την ανάπτυξη και σύσφιξη των σχέσεων καλής γειτονιάς, οι οποίες πρέπει να υπάρχουν ανάμεσα στις γείτονες χώρες, ενώ οι πολιτικές δυσκολίες, τις οποίες κληρονομήσαμε από τη σοβιετική εποχή και τη χαλεπή δεκαετία των '90 να μείνουν στο παρελθόν.

– Σήμερα πραγματοποιήσατε συναντήσεις με την Πρόεδρο του Εσθονικού Κοινοβουλίου και τον Υπουργό Εξωτερικών. Έχετε συμφωνήσει σε τίποτε;

– Η συζήτηση περιστράφη γύρω από διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της Εσθονικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Πατριαρχείου Μόσχας. Βεβαίως πρέπει να ομολογήσω ότι

σήμερα η Εσθονική Ορθόδοξη Εκκλησία έχει δυνατότητες για την κανονική ύπαρξη, χρησιμοποιεί τους Ιερούς Ναούς. Αυτοί οι Ναοί είναι γεμάτοι από ανθρώπους, αλλά για διάφορους νομικούς λόγους η Εσθονική Ορθόδοξη Εκκλησία δεν έχει στην ιδιοκτησία της αυτά τα εκκλησιαστικά κτίρια, τα οποία χρησιμοποιεί.

– Ναι, τα ενοικιάζει.

– Το 2002 ανάμεσα στην Εσθονική Ορθόδοξη Εκκλησία του Πατριαρχείου Μόσχας και την Εσθονική Πολιτεία υπεγράφη σύμβαση προθέσεων, σύμφωνα με την οποία αυτά τα κτίρια παραχωρήθηκαν με μίσθωση στην Εκκλησία. Όμως η Εκκλησία είναι εκείνη η οποία πρέπει να είναι ιδιοκτήτρια αυτών των κτιρίων, διότι χτίστηκαν από ανθρώπους της Εκκλησίας και με τις δαπάνες της Εκκλησίας. Αποτελούν την κληρονομία της.

– Βλέπετε σήμερα κατανόηση αυτού του θέματος εκ μέρους των εσθονικών αρχών;

– Η σύμβαση του 2002 ήταν το πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Και μάλιστα επρόκειτο για ένα πάρα πολύ σημαντικό βήμα, διότι συνέβαλε στην άρση της προϋπάρχουσας έντασης. Αλλά καθώς φρονώ, είναι ανάγκη να προχωρήσουμε ακόμα πιο μπροστά. Ελπίζουμε ότι στην πορεία του διαλόγου με τις Εσθονικές αρχές θα υπάρξουν και άλλα βήματα.

– Ποια είναι η εντύπωσή σας, υπάρχει προθυμία εκ μέρους της Εσθονικής Πολιτείας να προβεί σε αυτά τα βήματα;

– Έχω εντύπωση ότι η Εσθονική Πολιτεία είναι πρόθυμη για διάλογο. Επιπλέον, ευελπιστώ ότι η Εσθονική Αποστολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως δε θα εμποδίσει την παραχώρηση αυτών των ναών στην ιδιοκτησία της Εσθονικής Εκκλησίας του Πατριαρχείου Μόσχας.

– Υπάρχουν ενδείξεις ότι η Εσθονική Αποστολική Ορθόδοξη Εκκλησία στη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως είναι πρόθυμη να το δεχθεί;

– Αυτό είναι ένα πολύ ευαίσθητο «εσωτερικό» θέμα, το οποίοι δε θα ήθελα να αγγίξω. Στα πλαίσια της επισκέψέως μου δεν είχα συναντήσεις με εκπροσώπους αυτής της Εκκλησίας λόγω έλλειψης πρόσκλησης εκ μέρους τους.

– Η Εσθονική Αποστολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ζητά αναγνώριση από το Πατριαρχείο Μόσχας. Είναι δυνατόν να το πετύχει;

– Είναι πολύ δύσκολο να αναγνωρίσουμε το ίδιο το γεγονός της παρουσίας στο ίδιο έδαφος των δυο εκκλησιαστικών δικαιοδοσιών διότι αυτό προσκρούει στους κανόνες της Εκκλησίας. Η Ρωσική Εκκλησία ήταν εκείνη η οποία έφερε το φως της Ορθοδοξίας στην Εσθονία. Ήδη το 1030 στο Τάρτου χτίζεται Ορθόδοξος Ιερός Ναός. Για αυτό το λόγο δυσκολευόμαστε πάρα πολύ να καταλάβουμε την ανάγκη της υπάρξεως στο ίδιο έδαφος των δυο Ορθοδόξων Εκκλησιών.

– Τι να κάνουμε; Είναι πολύ δύσκολο να φανταστούμε τους υπαλλήλους του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως να υπαχθούν στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία...

– Νομίζω, ότι αυτή τη στιγμή δεν πρόκειται για αυτό. Τώρα πρώτα από όλα πρέπει να γίνει λόγος για τα ίσα δικαιώματα και των δυο δικαιοδοσιών ως προς την εκκλησιαστική περιουσία, την οποία κατέχουν.

– Επηρεάζουν σημαντικά οι εσθονικές «προστριβές» τις σχέσεις του Πατριαρχείου Μόσχας και Κωνσταντινουπόλεως;

– Επηρέαζαν πολύ σημαντικά τις σχέσεις κατά τη δεκαετία των 1990. Το εσθονικό πρόβλημα ήταν εκείνο στο οποίο οφειλόταν η διακοπή των σχέσεων ανάμεσα στο Πατριαρχείο Μόσχας και Κωνσταντινουπόλεως για μερικούς μήνες το 1996. Τώρα μετά από την αποκατάσταση αυτών των σχέσεων παρατηρείται κάποια θετική δυναμική, αλλά πιστεύω ότι αφού δεν έχει λυθεί το θέμα, θα μείνει στην ημερήσια διάταξή μας.

– Ίσως από τώρα μπορούμε να κάνουμε λόγο για την υπό προετοιμασία επίσκεψη του Πατριάρχη Κυρίλλου στην Εσθονία. Πότε μπορεί να γίνει αυτή;

– Πιστεύω ότι ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος θα επισκεφθεί την Εσθονία τα προσεχή χρόνια. Και όμως θα ήθελα ώστε ακόμα πριν την επίσκεψη να υπάρξουν τα επόμενα θετικά βήματα προς την επίλυση του προβλήματος, στο οποίο προαναφέρθηκα. Εάν θυμάστε ο μακαριστός Πατριάρχης Αλέξιος, ο οποίος ήταν γέννημα και θρέμμα της Εσθονίας και υπηρέτησε Επίσκοπος της Εσθονίας πάνω από τρεις δεκαετίες, αφού συνέβησαν αυτά τα θλιβερά γεγονότα, για ένα μακρύ διάστημα δεν μπορούσε να έρθει στην Εσθονία. Το μπόρεσε να κάνει μόνο μετά την υπογραφή της σύμβασης προθέσεων το 2002. Έτσι ελπίζω ότι τα επόμενα βήματα για την επίλυση του προβλήματος θα γίνουν πριν την επίσκεψη του Αγιωτάτου Πατριάρχη Κυρίλλου, πράγμα το οποίο θα δημιουργήσει ευνοϊκά πλαίσια για την επίσκεψη αυτή.